

Nr 53.

Ankom till Riksdagens kansli den 20 maj 1913 kl. 4 e. m.

Betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående stämpelavgiften dels ock en i ämnet väckt motion.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, frih. Trolle, frih. C. J. Beck-Friis, Trapp, Eklund, Kobb, Antonsson, Bäckström, Röing, Jespersen, Byström, Rune, Larsson i Klagstorp, frih. Palmstierna, Danström, Knaust, Källman, Jonsson i Hökhult, Månsson och Söderberg i Hobborn.

Genom en den 14 mars 1913 dagtecknad proposition, nr 200, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bifogat förslag till förordning angående stämpelavgiften.

Den omarbetning av nu gällande stämpelförordning, som utmynnat i Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har varit påkallad *dels* av den utbrytning av bestämmelserna rörande arvsskatt och skatt för gåva, som genom propositionen nr 199 föreslagits denna Riksdag, *dels* av den omläggning av stämpelförsäljningsväsendet, varom förevarande proposition innehåller förslag, *dels* av vissa tidigare av Riksdagen i dessa ämnen gjorda framställningar, *dels slutligen* av en del av Kungl. Maj:t och Riksdagen redan fattade beslut. Därjämte hava, såsom nedan närmare skall visas, i propositionen beaktats från Riksdagens justitieombudsman inkomna skrivelser angående stämpelfrihet för utdrag av

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 7 saml. 45 häft. (Nr 53.)

vattenfallsrättsbok m. m. samt om behovet av en revision i vissa hänseenden av gällande bestämmelser om stämpelbeläggning av fullmakt eller annan handling, varigenom tjänst tillsättes.

Till utskottets behandling har tillika hänvisats en inom Andra kammaren av herr *Zetterstrand* väckt motion, nr 338, uti vilken föreslagits vissa ändringar av en del i det kungl. förslaget till ny stämpelförordning intagna kontrollbestämmelser.

Utskottet.

Förevarande proposition inkom till utskottet ungefär samtidigt med propositionen nr 199 med förslag till förordning om arvsskatt och skatt för gåva eller den 21 nästlidna april. Beträffande den sistnämnda har utskottet i denna dag avgivet betänkande, nr 52, meddelat, hurusom utskottet under den tid, som förflutit sedan ifrågasatt proposition överlämnats till dess behandling, varit upptaget med behandling av åtskilliga andra, delvis mycket omfattande och viktiga frågor, och att det ännu återstode för utskottet att avgiva betänkande angående flera ärenden, vilkas handläggning inom utskottet ännu icke vore slutförd. Till följd härav bleve det icke möjligt för utskottet att ägna berörda proposition en tillräckligt ingående granskning; och hade vid sådana förhållanden utskottet, då ett uppskov med avgörandet av förevarande frågor till tiden för nästkommande års Riksdag icke behövde befaras medföra några mera avsevärda olägenheter, funnit sig böra hemställa, att propositionen nr 199 icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Då utskottet sålunda utgår från, att den föreslagna utbrytningen av bestämmelserna rörande arvsskatt och skatt för gåva ur gällande stämpelförordning icke nu kommer till stånd, har utskottet saknat anledning att närmare ingå på de delar av propositionen, som äro betingade av den ifrågasatta utbrytningen. I övrigt äro de i propositionen innefattade olika förslagen delvis av den natur, att de måste kräva en ingående och grundlig behandling, vilket särskilt gäller den föreslagna omläggningen av stämpelförsäljningsväsendet. Då erforderlig tid för en sådan behandling av dessa frågor ej stått utskottet till buds och då utskottet hyser den övertygelsen, att med avgörande av förslaget, i vad det angår stämpelförsäljningsväsendet ävensom vissa av Riksdagen tidigare gjorda framställningar, utan egentlig olägenhet kan anstå till nästkommande års riksdag, har utskottet funnit sig böra i huvudsak inskränka sin prövning till de delar av den kungliga propositionen, som hänföra sig dels till av Kungl. Maj:t och Riksdagen eller av Kungl. Maj:t ensam redan fattade beslut, dels till ovannämnda av justitieombudsmannen väckta förslag.

Utskottet övergår härefter till att yttra sig med avseende å de paragrafer i nu gällande förordning angående stämpelavgiften, i vilka ändring av utskottet föreslås.

1 §.

I den kungl. propositionen hava bland annat föreslagits följande ändringar uti ifrågavarande paragraf, nämligen

» — — — — —

Tredje avdelningen:

Chefsämbeten — — — — chefer för väg- och vattenbyggnadsdistrikten; yrkesinspektörer och underinspektörer inom yrkesinspektionen; justerare; — — — — lantmätare.

Fjärde avdelningen:

Rikets hovrätter — — — — vattenfallsstyrelsen; socialstyrelsen; kammarkollegium; — — — — lantbruksstyrelsen.

— — — — — »

Mot ifrågavarande ändringsförslag, vilket, enligt vad ovanberörda statsrådsprotokoll över finansärenden giver vid handen, har sin grund däri att dels yrkesinspektörer och underinspektörer inom yrkesinspektionen numera äro uppförda å ordinarie stat, dels socialstyrelsen enligt beslut av 1912 års riksdag inrättats, finnes från utskottets sida givetvis ej något att erinra.

3 §.

Av Kungl. Maj:t har föreslagits, bland annat, nedan angiva ändrade avfattning av följande delar av paragrafen:

»I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag, denna tariff:

I avseende å ovanstående ändringsförslag får utskottet först anföra, att det i rubriken för antagningsbevis i Kungl. Maj:ts förslag gjorda tillägget: »eller Förordnande» befunnits erforderligt, därför att i socialstyrelsen utfärdas antagningsbevis å tjänst, vilka icke äro jämförbara med fullmakter.

Såsom av departementschefen i hans yttrande till förberörda statsrådsprotokoll över finansärenden påpekats, har i förslaget på grund av framställning av kommerskollegium och i överensstämmelse med hit hörande bestämmelser i förordningen den 29 mars 1912 angående befälet å svenska handelsfartyg m. m. rubriken Befälhavarbrev utbytt mot rubriken Sjökaptenbrev. Slutligen hava såsom fria från stämpel införts rubrikerna Tomträttsbok, utdrag av, och Vattenfallsrättsbok, utdrag av. Dessa sistnämnda åtgärder ha, enligt vad likaledes framgår av nyssberörda statsrådsprotokoll, föranletts av en skrivelse från Riksdagens justitieombudsman, däri erinrats, hurusom bestämmelser saknades, huruvida sådana utdrag, då de enligt gällande författningar skola utfärdas, äro underkastade lösen och stämpel. Bestämmelserna hava efter statskontorets hörande avfattats i huvudsaklig överensstämmelse med vad som nu gäller i fråga om utdrag av fastighetsbok.

Beträffande vad sålunda av Kungl. Maj:t föreslagits har utskottet ej funnit anledning till någon erinran.

4 §.

I den kungl. propositionen föreslås, att mom. 2 av denna paragraf måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»2. Är avlöningen — — — — — *hela lönen*. Vid stämpelbeläggning av handling, varom här är fråga, skall dock i intet fall stämpel beräknas å ortstillägg (dyrortstillägg, kallortstillägg), som enligt gällande lönestat åtnjutes av ämbets- eller tjänsteman vid beskickningar eller konsulat eller åtföljer tjänst, vars innehavare är underkastad skyldigheten att efter vederbörande ämbetsmyndighets beprövande låta förflytta sig till tjänstgöring från ort till annan, eller vars utgående eljest är av oviss eller mera tillfällig natur.»

Angående motiveringen till ifrågavarande förslag inhämtas av det den kungl. propositionen i utdrag bilagda statsrådsprotokollet huvudsakligen följande.

Riksdagens justitieombudsman har i skrivelse den 28 maj 1912 av given anledning hos Kungl. Maj:t bland annat anmält, hurusom gällande bestämmelser om stämpelbeläggning av fullmakt eller annan hand-

ling, varigenom tjänst tillsattes, i vad de hade avseende å tjänst, med vilken följde förmån av ortstillägg, vore i behov av revision.

Över justitieombudsmannens berörda skrivelse hava såväl generalpoststyrelsen som statskontoret avgivit utlåtande och därvid uttalat sig för önskvärdheten av en sådan revision, och har sistnämnda ämbetsverk tillika inkommit med ett förslag till ändrad lydelse av ifrågavarande bestämmelse i stämpelförordningen.

Detta statskontorets förslag har i huvudsak av Kungl. Maj:t upptagits. Därjämte har uti den i propositionen föreslagna lydelsen av förevarande paragraf intagits ett stadgande, i syfte att låta ortstillägg, som utgår på grund av den av innevarande års Riksdag fastställda lönestaten för beskickningar och konsulat, särskilt undantagas från den stämpelavgift, varom här är fråga.

Utskottet, som beträffande motiveringen för förslaget i denna del tillåter sig hänvisa till ovanberörda utdrag av statsrådsprotokollet den 14 mars 1913 sid. 110—116, har funnit de därstädes anförda skälen övertygande, varför utskottet för sin del kunnat ansluta sig till vad av Kungl. Maj:t sålunda föreslagits.

7 §.

I ovanstående paragraf föreslås i den kungl. propositionen, bland annat, följande ändrade avfattning:

»Från stämpelavgift enligt denna art. är kronan befriad.

Dessutom äro från stämpelavgift enligt denna art. befriade:

— — — — —
 Frihet från stämpel enligt denna art. — dock icke med avseende å avskrift och bevis, som på begäran utfärdas till annan än part — äger jämväl rum i mantals- och kyrkoskrivningsmål; — — — — —

— — — — —
 den 5 juni 1909; i mål, avseende värnpliktigs besvär över beslut, varigenom böter blivit honom enligt värnpliktslagen ådömda; så ock i ärenden angående arbetarskyddslagstiftningens tillämpning, vilka handläggas av befattningshavare inom yrkesinspektionen.

Konungen äger — — — utländska hamnar.»

Enligt vad det vid den kungl. propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet utvisar, har det syns chefen för finansdepartementet lämpligt, att frihet från stämpelavgift ägde rum i de ärenden, som vid den nya arbetarskyddslagstiftningens tillämpning handlades av befatt-

ningshavare inom yrkesinspektionen, och har i överensstämmelse härmed föreslagits att stadgande härom skulle införas i denna paragraf.

Vidare har departementschefen, då enligt hans mening skäl icke föreläge att medgiva stämpelfrihet med avseende å avskrift och bevis, som rörande de i näst sista stycket av denna paragraf uppräknade mål och ärenden *på begäran* utfärdas till annan än part, föreslagit en härav föranledd begränsning av den i allmänhet medgivna stämpelfriheten i detta hänseende.

Utskottet har för sin del ej funnit skäl till erinran i avseende å Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

9 §.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att denna paragraf måtte ändras på nedan angivna sätt:

»Till köpe- och bytesbrev — — — — därom slutat är.

Då lagfart sökes å fäng, som skett genom inröp å exekutiv auktion eller i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets avstående för allmänt behov — — — — — av lagfartssökanden ensam gäldas.»

Detta ändringsförslag har, enligt vad chefen för finansdepartementet uttalat, varit påkallat därav, att vissa exekutorer på grund av stadgandet i denna paragraf plägat ur köpeskillingen för exekutivt såld fastighet uttaga hälften av det belopp, som skall utgå i stämpel för köpebrevet, och att denna praxis ansetts oförenlig med de i förslaget till utskökningslag innefattade nya principerna för exekution i fast egendom.

Jämväl i denna del har utskottet funnit sig kunna biträda vad i den kungl. propositionen föreslagits.

21 §.

I 17 § av det genom förevarande proposition framlagda förslaget till ny stämpelförordning har upptagits följande tillägg till de bestämmelser, som innefattas i 21 § av nu gällande stämpelförordning, nämligen:

»Därest handling — — — — — tillförene varit sökt.

Äskas med avseende å in-teckning i fast egendom eller tomträtt sådan åtgärd, som omförmäles i 21, 26, 27 eller 34 § av förordningen

den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom eller i 10 eller 14 § av lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt, skall den handling, som för sådant ändamål ingives jämte den gamla inteckningshandlingen, icke beläggas med stämpel.»

Berörda förslag har, enligt vad framgår av förenämnda statsrådsprotokoll, föranletts av de år 1912 antagna ändringarna i inteckningslagstiftningen, och har såsom departementschefen till samma statsrådsprotokoll anført, med det föreslagna stadgandet åsyftats, att de åtgärder, som omförmälas i 21, 26, 27 eller 34 § inteckningsförordningen eller i 10 eller 14 § i lagen om inteckning i tomträtt, må kunna äga rum utan att den nya inteckningshandling, som skall träda i stället för den gamla eller viss del därav, behöver beläggas med stämpel.

Ifrågavarande ändringsförslag har ej givit utskottet anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att Riksdagen måtte antaga de här ovan omförmälda, av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i 1, 3, 4, 7, 9 och 21 §§ av gällande förordning angående stämpelavgiften;

2) att Riksdagen måtte besluta, att de ändrade bestämmelserna skola träda i kraft den 1 januari 1914; samt

3) att Kungl. Maj:ts förevarande proposition i övrigt såväl som den av herr Zetterstrand väckta motionen, II: 338, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 maj 1913.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.